

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	σελ. 15
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	» 19
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	» 21
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	» 37

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ Ο ΝΑΟΣ ΚΑΙ Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄. ΟΙ ΝΑΟΙ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	» 55
1. Οί κατάλογοι τῶν ναῶν	» 55
2. Ἴδρυση καί ἀνέγερση ναῶν	» 61
3. Κατηγορίες καί διακρίσεις ναῶν	» 73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄. Ο ΣΥΝΑΔΕΛΦΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΚΑΙ Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ	» 85
1. Οί ὄροι καί οἱ προϋποθέσεις	» 85
α. Ἡ ἔννοια τοῦ κτήτορα καί ὁ θεσμός τῆς κλητορείας	» 86
β. Ὁ ὅρος ἀδελφός καί ἡ χρήση του στίς οἰκογενειακές καί οἰκονομικές σχέσεις	» 105
γ. Σημαιολογικές προεκτάσεις τοῦ ὅρου ἀδελφός στά πλαίσια τῆς κλητο- ρείας	» 115
2. Ἡ διαδικασία συγκρότησης τῆς ἀδελφότητος	» 120
α. Πράξεις ἀναγνώρισης κλητορικῶν - συναδελφικῶν δικαιωμάτων σέ νεο- ἰδρυσμένο ναό	» 121
i. Τό πλῆθος τῶν πράξεων καί τό περιεχόμενό τους. ii. Οἱ πρῶτοι ἀδελφοί: τά δικαιώματα καί οἱ ὑποχρεώσεις τους.	
β. Πράξεις παραχώρησης κλητορικῶν - συναδελφικῶν δικαιωμάτων σέ ιδιόκτητο ναό	» 129
i. Ὁ κτήτορας-ἐκχωρητής καί τό ἐκχωρούμενο ἀντικείμενο. ii. Οἱ ἀποδέκτες. iii. Κανονιστικές καί προνομιακές διατάξεις.	
γ. Πράξεις ἀπόκτησης συναδελφικῶν δικαιωμάτων σέ ἐγκαταλελειμμένο ἢ κατεστραμμένο ναό	» 148
δ. Ἡ υἰοθέτηση συναδελφικῶν πρακτικῶν ἀπό τοὺς κτήτορες	» 152
3. Τά θεμελιώδη γνωρίσματα τῆς ἀδελφότητος	» 163

α. Ό ναός	» 163
β. Τό συναδελφικό δικαίωμα	» 165
γ. Ό σωματειακός χαρακτήρας	» 172
4. Ό πολιτειακός και έκκλησιαστικός παράγοντας στή συγκρότηση τῆς αδελφότητας	» 180
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'. ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ	» 183
1. Άνασυγκρότηση τῆς αδελφότητας	» 183
2. Μεταστέγηση τῆς αδελφότητας	» 184
3. Διάλυση τῆς αδελφότητας	» 190
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'. ΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛ- ΦΟΤΗΤΑΣ	» 197
1. Καταστατικές πράξεις και αποφάσεις τῶν αδελφοτήτων	» 197
2. Ἡ πολιτειακή και έκκλησιαστική νομοθετική παρέμβαση	» 203
α. Αποφάσεις και διατάγματα επί Βενετοκρατίας	» 203
β. Οί περί ναῶν ρυθμίσεις κατά τόν 19ο αἰ.	» 213
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'. Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ	» 223
1. Οί αδελφότητες τοῦ 15ου και 16ου αἰ.	» 223
2. Τά δεδομένα τῶν καταλόγων τοῦ 17ου-19ου αἰ.	» 228
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'. ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	» 237
1. Ἡ ένοριακή όργάνωση τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας	» 237
2. Ὁ ένοριακός και ό συναδελφικός ναός	» 246
3. Αδελφότητες ένοριτῶν	» 254
4. Ἡ αδελφότητα και ἡ ένορία στά νομοθετήματα τοῦ 18ου και τοῦ 19ου αἰ.	» 260

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'. ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ	» 271
1. Ἡ ένταξη στήν αδελφότητα	» 271
α. Προϋποθέσεις και περιορισμοί	» 271
β. Διαδικασία εισόδου	» 275
2. Ἐξοδος ἢ διαγραφή από τήν αδελφότητα	» 286
3. Δικαιώματα και ύποχρεώσεις τῶν αδελφῶν	» 289
α. Τά δικαιώματα τῶν αδελφῶν	» 289
i. Τό δικαίωμα ψήφου και ταφῆς. ii. Τό δικαίωμα έφημερίας τῶν ιερέων- αδελφῶν. iii. Ἄλλα δικαιώματα και προνόμια.	
β. Ὑποχρεώσεις τῶν αδελφῶν	» 305
i. Τακτικές εισφορές. ii. Ἐκτακτες και προαιρετικές εισφορές. iii. Ἄλλες ύποχρεώσεις.	

γ. Διακρίσεις και έπιμερισμοί	» 314
4. Διάθεση του συναδελφικού δικαιώματος	» 315
α. Οί αποδέκτες	» 315
β. Η άναγνώριση των μεταβιβαζόμενων δικαιωμάτων	» 325
5. Η ταυτότητα των μελών της αδελφότητας	» 328
α. Ο άριθμός των μελών και τό ζήτημα των καταλόγων	» 328
β. Η θρησκευτική ταυτότητα των μελών	» 342
γ. Η κοινωνική και επαγγελματική ταυτότητα των μελών	» 346
δ. Η γεωγραφική διασπορά των αδελφών	» 348
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ	» 351
1. Τά καταστατικά όργανα	» 351
α. Η όλομέλεια της αδελφότητας	» 351
β. Η διοικούσα έπιτροπή	» 357
i. Η σύνθεση της έπιτροπής στην πόλη και στά χωριά. ii. Τά διάφορα άξιώματα.	
2. Η λειτουργία των αδελφοτήτων έως τόν 18ο αί.	» 381
α. Η σύγκληση και ή λειτουργία της συνέλευσης	» 382
i. Η συμμετοχή των αδελφών στις συνάξεις. ii. Η τηρούμενη διαδικασία. iii. Η τήρηση πρακτικών και τό πρόβλημα των νοταριακών πράξεων.	
β. Η έκλογή της διοικούσας έπιτροπής και οί άρμοδιότητές της	» 417
γ. Φαινόμενα δυσλειτουργίας των αδελφοτήτων τόν 18ο αί.	» 433
3. Η λειτουργία των αδελφοτήτων τόν 19ο αί.	» 438
α. Οί πρώτες νομοθετικές ρυθμίσεις και ό έκκλησιαστικός κανονισμός του 1811	» 438
β. Οί αδελφότητες στά χρόνια της άγγλικής Προστασίας	» 451
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄. ΙΔΙΟΤΥΠΕΣ ΣΤΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ	» 460
1. Συντεχνιακές αδελφότητες	» 462
α. Η αδελφότητα της συντεχνίας των άργαστηριαραίων στον ναό του Άγιου Έλευθερίου	» 469
i. Η συγκρότηση της αδελφότητας. ii. Η σύνθεση της αδελφότητας. iii. Η διοίκηση της αδελφότητας. iv. Οί ύποχρεώσεις της συντεχνίας έναντι του ναού. v. Συντεχνία και αδελφότητα.	
β. Η αδελφότητα της συντεχνίας των μακελαραίων στον ναό της Ύ. Θ. Βλαχέρνας	» 482
i. Η σύνθεση της αδελφότητας. ii. Τακτικές ύποχρεώσεις των συντέχνων αδελφών. iii. Η συμμετοχή των συντέχνων στή διοίκηση.	
γ. Η αδελφότητα της συντεχνίας των σταροπωλητών στον ναό της Ύ. Θ. Σωτηριώτισσας	» 486
δ. Η αδελφότητα της συντεχνίας των ταβερναραίων στον ναό της Ύψηλης	

Θεοτόκου	» 488
2. Ἀδελφότητες τῶν «Ξένων»	» 491
α. Ἡ ἀδελφότητα τῆς Ὑ. Θ. Τριμάρτυρος	» 492
β. Ἡ ἀδελφότητα τῆς Ὑ. Θ. Φανερωμένης τῶν Ξένων	» 493
3. Ἀδελφότητες χωριῶν	» 497
α. Τό πλήθος τῶν περιπτώσεων καί οἱ διαφοροποιήσεις τους	» 497
β. Δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα	» 503
i. Ἡ ἀδελφότητα τῆς Ὑ. Θ. Παλαιοκαστρίτσας. ii. Ἡ ἀδελφότητα τοῦ Ὑψηλοῦ Παντοκράτορα.	
4. Ἀδελφότητες μοναστηριακῶν ναῶν	» 523
α. Ἡ συγκρότηση τοῦ μοναστηριοῦ	» 527
β. Ὁ ρόλος τῆς ἀδελφότητας στή λειτουργία τοῦ μοναστηριοῦ	» 531

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄. Η ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΑΟ	» 539
1. Ἡ ἱεραουργία τοῦ ναοῦ	» 539
α. Ὁ ὀρισμός τῶν ἐφημεριῶν	» 539
β. Τά ἔσοδα τῶν ἐφημεριῶν	» 567
γ. Ὑποχρεώσεις καί καθήκοντα τῶν ἐφημεριῶν	» 576
δ. Ὁ ὀρισμός τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ καί τῶν ψαλτῶν	» 588
2. Τά ἔργα συντήρησης τοῦ ναοῦ	» 590
3. Ἡ οἰκονομική καί περιουσιακή διαχείριση	» 594
α. Ἡ ἄσκηση τῆς διαχείρισης ἀπό τήν ἀδελφότητα ἕως τίς ἀρχές τοῦ 18ου αἰ.	» 594
β. Ἡ πολιτειακή παρέμβαση καί ὁ ἔλεγχος τῆς διαχείρισης κατά τόν 18ο καί 19ο αἰ.	» 607
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	» 626
1. Λατρευτικές ἐκδηλώσεις	» 627
α. Ἡ ἑορτή τοῦ ναοῦ	» 627
β. Ὁ ἑορτασμός τοῦ Πάσχα	» 636
γ. Λιτανεῖες	» 640
i. Ἡ περιφορά τοῦ Ἐπιταφίου. ii. Ἡ λιτανεῖα τῆς Ἀνάστασης.	
δ. Ἄλλες λατρευτικές ἐκδηλώσεις καί τελετές	» 646
2. Ἡ συμμετοχή τῶν ἀδελφοτήτων σέ δημόσιες καί ἄλλες τελετές	» 650
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	» 658
1. Ἡ ἐνίσχυση τῶν πτωχῶν	» 658
2. Ἡ ταφή τῶν ξένων	» 661
3. Νοσοκομειακή περίθαλψη	» 663
α. Καταλύματα γιά τούς πτωχοὺς καί τούς ὁδοιπόρους	» 663

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	13
β. Τό «σπιτάλι» τῆς Ὑ. Θ. Σηλαιώτισσας πόλεως	» 664
γ. Ἡ Ὑ. Θ. Φανερωμένη τῶν Ξένων καί τό νοσοκομεῖο	» 666
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	» 673

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α΄. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΙΚΩΝ ΝΑΩΝ	» 685
Β΄. Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1832-1834	» 697
Γ΄. Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1850-1854	» 700
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	» 709